

2e kwartaalbrief 2024

Versie: Vastgesteld door Raad

18 Juli 2024

2.5 Nieuwe ontwikkelingen met financieel effect in 2024

In deze paragraaf komen de ontwikkelingen aan de orde die een financieel effect hebben. Dit kunnen ontwikkelingen zijn met een effect op het rekeningsaldo of betrekking hebben op de inzet van reserves. Ook aanpassingen van investeringsbudgetten komen in dit hoofdstuk aan bod. Het betreft begrotingswijzigingen waarover de raad besluiten moet nemen.

Overhevelingen

Vorig jaar zijn we gestart de budgetoverhevelingen uit de jaarrekening zoveel als mogelijk te verwerken in de eerste kwartaalbrief. Dit jaar zijn we terughoudender in het direct opnemen van alle over te hevelen budgetten. Pas wanneer er capaciteit is om het werk uit te voeren en er geen nieuw budget in 2024 is hevelen we budget over. Gevolg is dat er gedurende het jaar nog budgetoverhevelingen plaatsvinden.

De budgetoverhevelingen zijn nog steeds gekenmerkt met een "#".

De budgetoverhevelingen hebben geen invloed op het saldo. In 2023 zijn deze niet bestede budgetten meegenomen in het jaarrekeningsaldo. Het rekeningsaldo is in de algemene reserve gestort. In deze kwartaalbrief halen we de overgehevelde budgetten weer uit de algemene reserve. Zodoende beïnvloeden deze overhevelingen niet het rekeningsaldo 2024.

2.5.1 # Steunimpuls

Programma Sociaal

In de 2e kwartaalbrief 2023 is € 145.000 beschikbaar gesteld voor een steunimpuls. In 2023 is ingezet op het extra ondersteunen van inwoners die dit nodig hebben, onder andere met de energietoelagen en de maatregelen van de Steunimpuls. Het budget van de Steunimpuls zetten we pas in als de reguliere budgetten zijn gebruikt. Dit heeft ertoe geleid dat in 2023 € 137.000 van het totaal budget niet is besteed. Dit bedrag is via het rekeningresultaat 2023 in de Algemene reserve beland. Omdat het budget in 2024 nodig is, stellen wij voor € 137.000 te onttrekken aan de Algemene reserve.

2.5.2 Taakstelling jeugdhulp

Programma Sociaal

Vanuit de Hervormingsagenda Jeugd was een landelijke besparing van 100 miljoen ingeboekt voor 2024. Inmiddels heeft het kabinet besloten om deze voorgestelde bezuiniging voor 2024 in te trekken.

Voor de gemeente Diemen gaat het om een taakstelling van € 200.000 in 2024. Wij stellen voor deze taakstelling op het jeugdhulp budget in 2024 te laten vervallen.

2.5.3 Hervormingsagenda jeugd

Programma Sociaal

Het Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS), zorgaanbieders, cliënten(vertegenwoordigers), professionals en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) stellen samen de Hervormingsagenda Jeugd op. Het huidige jeugdstelsel is niet houdbaar. Daarom werken deze 5 partijen aan de hervormingsagenda om de hulpverlening te verbeteren en het jeugdstelsel beter beheersbaar te maken. De Hervormingsagenda jeugd beschrijft de aanpak van een grote transitie die we de komende jaren met elkaar moeten maken. De agenda bestaat uit een groot pakket inhoudelijke maatregelen die moeten leiden tot betere en beter passende zorg voor kinderen en gezinnen binnen een stelsel dat houdbaar is voor de toekomst (zowel financieel als in menskracht).

In de tweede kwartaalbrief 2023 is budget aangevraagd om voor de inhuur van een projectleider / senior beleidsadviseur om invulling te geven aan de vertaling en uitvoering van de landelijke hervormingsagenda jeugd naar onze lokale situatie. In oktober 2023 is deze projectleider gestart. De werkzaamheden omtrent de Hervormingsagenda Jeugd lopen door in 2024. We gaan dit jaar onder andere aan de slag met de doorontwikkeling van de toegang tot jeugdhulp in het kader van de opgave 'Stevige Lokale Teams' uit de Hervormingsagenda.

Daarnaast zijn we in 2023 het project kostenbeheersing specialistische jeugdhulp gestart. Hieruit zijn een aantal ombuigsporen naar voren gekomen. Deze zijn in de bijpraatsessie van april 2024 aan de raad gepresenteerd. We stellen voor om de projectleider Hervormingsagenda Jeugd ook in te zetten voor het implementeren van deze ombuigsporen gedurende de tweede helft van 2024.

We vragen een budget aan van € 150.000 voor de inzet van een projectleider op de opgaven uit de Hervormingsagenda en de ombuigsporen kostenbeheersing jeugdhulp.

2.5.4 # Gezond in de Stad (GIDS) en het versterken sociale basis

Programma Sociaal

Dit budget is in 2023 niet volledig aangewend in verband met verminderde capaciteit en overgeheveld naar 2024. Een gezonde leefomgeving en sociale basis, zijn de belangrijke bouwstenen voor het integraal werk zoals opgenomen in de integrale beleidsnota sociaal domein en het uitvoeren van de ambities van het Gezond en Actief Leven akkoord (GALA). De fysieke omgeving en de voorzieningen in de sociale basis vormen de infrastructuur voor het uitvoeren van de programma's op alle GALA thema's en komen dus overal terug. Het budget van € 115.000 gebruiken we om de deze infrastructuur te onderhouden.

Het raamwerk van de sociale basis in Diemen wordt voor het grootste deel gevormd door subsidierelaties. Doordat de CAO gehandicaptenzorg eind 2023 is opengebroken zijn de loonkosten gestegen en gaat een groot deel van onze subsidierelaties. Voor het behoud van het huidige aanbod binnen de sociale basis zullen we deze verhoogde aanvragen voor 2024 incidenteel (€ 16.000) dekken vanuit deze GIDS gelden. Het daar daarbij om de subsidies van; Markant, MaDi, MEE, Humanitas, De BlijfGroep, De Regenbooggroep en Arkin.

2.5.5 Subsidie Theater de Omval

Programma Vrije tijd

Na een uitdagende periode als gevolg van corona, uitbreiding en verbouwing en energiecrisis heeft adviesbureau Berenschot onderzoek gedaan naar strategische keuzes om het theater financieel en cultureel steviger te positioneren. Het onderzoek richtte zich voornamelijk op het verbeteren van de financiële stabiliteit en de bedrijfsvoering, met als centrale vraag: *Wat is een realistische meerjarige subsidie voor Theater De Omval?* Op basis van de uitkomsten van het onderzoek is besloten Theater De Omval de benodigde ruimte te geven om verder te professionaliseren en de exploitatie te verbeteren.

Aansluitend op het advies van Berenschot, stellen we voor de structurele subsidie van € 490.000 waarin de begroting voorziet voor Theater De Omval vanaf 2024 te verhogen naar € 550.000. Dit betekent een stijging van € 60.000. Naast de structurele subsidie stellen we voor om in de jaren 2024 incidentele subsidies te verlenen van respectievelijk € 125.000. Per saldo stijgt de subsidie met € 185.000. Wij stellen voor deze stijging als volgt te dekken:

- Onttrekking aan de Algemene reserve van € 125.000;
- Ten laste van het voorlopige rekening resultaat € 60.000;

2.5.6 Specialistische advisering vraagstukken onderwijshuisvesting

Programma Onderwijs

De gemeente heeft de afgelopen jaren flink geïnvesteerd in haar schoolgebouwen. De ontwikkeling van moderne (brede) scholen, de verwachte groei van de leerlingaantallen en het actualiseren van het Integraal Huisvestingsplan maken het steeds vaker noodzakelijk om specialistische externe expertise in te schakelen om de gemeente te ondersteunen bij complexe vraagstukken over de onderwijshuisvesting.

Naar verwachting is € 25.000 benodigd om in deze advieskosten te kunnen voorzien.

2.5.7 SPUK - Lokale Aanpak Isolatie (LAI)

Programma Gebiedsontwikkeling

Vanuit het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) heeft het rijk budget vrijgemaakt voor de aanpak koopwoningen met slechte energielabels (D, E, F en G). Gemeenten konden eind 2023 een aanvraag indienen voor de Specifieke uitkering Lokale aanpak Isolatie (SPUK LAI). De gemeente Diemen heeft de aanvraag in september 2023 ingediend op basis van de op 9 mei 2023 door het college vastgestelde Aanpak en isolatie koopwoningen 2023 – 2026. Het maximumbudget voor Diemen is na eerste publicatie van de SPUK LAI tweemaal verhoogd tot een totaal van € 230.000.

Op basis van de aanvraag is het totale budget toegekend. In 2023 is € 180.000 ontvangen en in 2024 € 50.000. Wij stellen voor de baten en lasten op te hogen met deze bedragen.

2.5.8 Actualiseren verkeersmodel

Programma Verkeer

Wij moeten om diverse redenen (woningbouwprojecten, milieu monitoring en verkeersprojecten) ons verkeersmodel actualiseren. Hiervoor is € 30.000 budget nodig. We stellen voor dit bedrag te onttrekken uit de reserve Duurzaamheid.

2.5.9 Daarom Duurzaam Diemen

Programma Gebiedsontwikkeling

Eind 2023 is Daarom Duurzaam Diemen (DDD) slachtoffer geworden van cybercrime. Door een fraudeur die zich telefonisch voordeed als bankmedewerker is € 6.100 onvreemd. Op verschillende wijzen is gepoogd schadevergoeding te verkrijgen (wettelijke aansprakelijkheidsverzekering, coulanceregeling van de bank en de vrijwilligersverzekering). Dat heeft helaas geen resultaat opgeleverd. De dader is wel gepakt en bekend bij de politie vanuit eerdere fraudezaken. DDD zal een schadeclaim indienen maar de verwachting is dat er bij deze persoon geen geld meer te halen valt

DDD heeft geen reserves van waaruit de schade kan worden aangevuld. Omdat nog lopende verplichtingen van 2023 zijn betaald vanuit de versneld uitbetaalde subsidie over 2024 is de verwachting dat Daarom Duurzaam Diemen tot oktober 2024 financieel voort kan. Met DDD is gesproken over maatregelen om over 2024 zuinig aan te doen en dergelijke problemen naar de toekomst te voorkomen. Naar aanleiding hiervan zijn wijzigingen aangebracht in de financiële beheerstructuur. DDD heeft diverse vaste financiële verplichtingen (inhuur coördinator, beheer website, etcetera). Daarnaast was er in 2024 budget begroot voor 3 thematische bijeenkomsten en het verstrekken van microsubsidies. Het is niet wenselijk dat duurzaamheidsinitiatieven in Diemen tot 2025 moeten wachten voor uitbetaling van een microsubsidie.

We stellen voor om € 6.000 op te nemen uit de bestemmingsreserve duurzaamheid. Hiermee kan in samenspraak tussen de gemeente en DDD het tekort worden aangevuld.

2.5.10 Beleid Stedelijk Water ten laste van Riolering

Programma Leefomgeving en klimaat

De uitdagingen op het gebied van Stedelijk Water en Klimaatadaptatie nemen toe door de gevolgen van de klimaatverandering en de groei van Diemen. Deze uitdagingen vragen een toenemende kennis en capaciteit van de ambtelijke organisatie.

In april 2024 heeft de gemeenteraad het Programma Klimaatadaptatie aangenomen. In dit programma zijn de uitdagingen op het gebied van Stedelijke Water en Klimaatadaptatie vastgelegd en zijn de financiële middelen daarvoor vrijgemaakt. In het programma is financiële ruimte opgenomen voor meer kennis en capaciteit op dit werkveld. De kosten € 40.000 hiervoor dekken we vanuit het tarief riolering.

2.5.11 Herstel houten beltoren gemeentehuis Diemen

Programma Leefomgeving en klimaat

Op het achterplein van het gemeentehuis staat een houten beltoren als monument ter herdenking van de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog. Op basis van nader onderzoek, uitgevoerd door een ingenieurbureau, is gebleken dat het hout aan de bovenzijde en onderzijde van de constructie ernstige gebreken heeft met houtrot als gevolg. Dit jaar kan de houten beltoren nog gebruikt worden zonder herstelmaatregelen. Volgend jaar en de jaren daarna is dit niet meer mogelijk omdat het rottingsproces van het hout bij sommige onderdelen hevig en onomkeerbaar is ingetreden. Om de komende jaren gebruik te kunnen maken van de houten beltoren, is het nodig om dit jaar herstelwerkzaamheden uit te voeren. Voor de herstelwerkzaamheden is een investering van € 40.000 nodig.

2.5.12 Aanpassing kruising Muiderstraatweg-Weteringweg

Programma Leefomgeving en klimaat

Fietsers en voetgangers ervaren het oversteekpunt bij de kruising tussen de Weteringweg en de Muiderstraatweg als onveilig. In het coalitieakkoord is afgesproken om een variantenstudie uit te voeren, om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de oversteeksituatie te verbeteren.

De onderzoekers hebben zeven varianten onderzocht. Op basis van het advies is besloten om te kiezen voor de variant waarbij we de kruising verschuiven naar het zuiden. De bocht wordt hierdoor krapper, waardoor de rijnsnelheid vermindert en de oversteek veiliger wordt. De oversteek kan in deze variant min of meer op dezelfde plek blijven liggen. De aanpassingen in de openbare ruimte en de kosten zijn dus beperkt. Toch behalen we hiermee een goed resultaat op het gebied van verkeersveiligheid, sociale veiligheid en beperking van overlast voor het verkeer en de omgeving. Tegelijkertijd met de aanpassing van de kruising, leggen we een faunatunnel aan onder de Weteringweg.

Er is hiervoor een investering van € 375.000 nodig voor dit project. De Vervoerregio Amsterdam draagt hiervan € 175.000 bij. De netto investering komt hiermee op € 200.000. Wij schrijven deze af in 15 jaar.

2.5.13 PVC riolering Gemeentewerf

Programma Leefomgeving en klimaat

In april 2024 heeft de gemeenteraad het Programma Klimaatadaptatie aangenomen. De Gemeentewerf wordt vernieuwd en dat geldt ook voor de riolering. In het programma is een bedrag van € 356.000 opgenomen voor het vervangen van de riolering. De werkzaamheden vangen aan in 2024 en om die reden is de benodigde investering in deze kwartaalbrief opgenomen.

2.5.14 Hogere kosten aanschaf veegwagen

Programma Leefomgeving en klimaat

In de begroting van 2020 is een investeringskrediet vastgesteld van € 180.000 voor de vervanging van de grote veegwagen van wijkbeheer. Deze investering hebben we door goed onderhoud kunnen uitstellen, waardoor we ook een besparing hebben gerealiseerd. De huidige veegwagen is nu reeds ruim 8 jaar in gebruik, hetgeen langer is dan verwacht. Echter, lopen de reparatiekosten nu op en is de inzetbaarheid niet meer te garanderen. Deze is nu aan vervanging toe. Hiertoe wordt een aanbesteding gestart. Uit een marktverkenning blijkt dat veegwagens ondertussen minimaal 25% duurder zijn geworden en een potentieel geschikte veegwagen gaat richting de € 250.000. Wij stellen voor om het budget voor een nieuwe veegwagen op te hogen met € 70.000 naar € 250.000 en deze in 5 jaar af te schrijven.

2.5.15 Subsidie project diffuus lood

Programma Leefomgeving en klimaat

Het college heeft het plan van aanpak diffuus verontreinigde kwetsbare locaties vastgesteld. Bij de Provincie is subsidie aangevraagd voor de uitvoering van onderzoek naar diffuus lood in de bodem van de gemeente Diemen. Het subsidiebedrag van € 220.000 is toegekend. Wij stellen voor de lasten en baten met dit bedrag op te hogen.

2.5.16 Aankoop parkeerterrein nabij gebouw De Schakel

Programma Leefomgeving en klimaat

Door middel van een informatiebrief van het College (d.d. 7 mei 2024) is de raad op de hoogte gesteld van de aankoop van een parkeerterrein nabij gebouw De Schakel. Met deze aankoop wordt de eigendomssituatie in overeenstemming gebracht met de feitelijke en gewenste situatie. Het college is een overeenkomst aangegaan met de huidige eigenaar, onder de voorwaarde dat de raad het aankoopkrediet goedkeurt. De aankoop vraagt een eenmalige investering van de gemeente om het perceel te verwerven. In deze kwartaalbrief wordt hiervoor een aankoopkrediet van € 165.000 gevraagd. Aangezien de boekhoudregels van de commissie BBV voorschrijven dat op de aankoop van grond niet mag worden afgeschreven, heeft dit nauwelijks effect op de begroting. De enige financiële consequentie zal een beperkte jaarlijkse rentelast over de koopsom zijn, welke wordt opgevangen in de lopende begroting grondzaken.

2.5.17 Diemen 800 jaar

Programma Samen besturen

Bij de start van de collegeperiode heeft de raad uitgesproken om de 800ste verjaardag van Diemen in 2026 nadrukkelijk te vieren. Het college heeft daartoe inmiddels een Startnotitie vastgesteld om aard, omvang en richting van de jubileumviering vast te leggen. Het is de bedoeling dat Diemen 800 een feest van en voor de inwoners van Diemen wordt. De jubileumviering moet de samenhang in het dorp versterken en trots en verbondenheid vergroten. De organisatie van de viering leggen we grotendeels in handen van een op te richten Stichting Diemen 800. Om een kwalitatief goede jubileumviering voor elkaar tekrijgen is tijdige voorbereiding belangrijk. Voor de voorbereidingen in 2024 is nu € 95.000 nodig. Definitieve financiële keuzes voor 2025 en 2026 komen aan de orde bij het vaststellen van de Kadernota en de Programmabegroting 2025.

2.5.18 Meerkosten controle SPUK-regelingen

Programma Financiën

De afgelopen jaren is het aantal specifieke uitkeringen fors gegroeid. Het aantal specifieke uitkeringen is gestegen van 16 in 2018 naar 137 in 2022. De specifieke uitkering vragen de nodige administratieve- en controlelasten. Een accountant moet namelijk elke specifieke uitkering controleren. Daarnaast beperken de specifieke uitkeringen de vrijheid om autonome beleidskeuzes te maken.

Bij de aanbesteding van de accountant zijn de controles van specifieke uitkeringen niet meegenomen in het programma van eisen. Oorzaak daarvoor is het explosieve verloop van het aantal specifieke uitkeringen. Afspraak is dat de accountant de controlekosten voor de verantwoording van specifieke uitkeringen apart geoffreerd. Deze kosten bedragen over 2023 € 40.000.

2.5.19 Algemene Uitkering

Programma Financiën

De Meicirculaire 2024 is ontvangen en doorgerekend. Onderstaand de effecten voor 2024. Als bijlage is de memo over de Meicirculaire bijgevoegd. Voor een gedetailleerde toelichting wordt verwezen naar de memo. Onder de tabel is een korte toelichting gegeven op de belangrijkste wijzigingen.

	2024
Begroting 2025 (op basis van Meicirculaire 2023)	58.880
Septembercirculaire 2023	635
Decembercirculaire 2023	-310
Aanpassing uitgangspunten + Meicirculaire 2024	1.940
Actualisering maatstaven en ontwikkeling uitkeringsfactor	1.335
Effect WOZ-maatstaf	20
LPO accres	-145
Btw-compensatiefonds	320
Taakmutaties	25
Mutaties decentrale- en integratie uitkeringen	380
Overig	5
Eindstand na verwerking Decembereirculaire 2023	61.145

Actualisering maatstaven en ontwikkeling uitkeringsfactor

- Hoeveelheidsverschillen

Het gemeentefonds wordt berekend op basis van diverse maatstaven. Aan de hand van de laatste specificatie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) zijn de maatstaven geactualiseerd.

- Ontwikkeling uitkeringsbasis (Uitkeringsfactor)

De uitkeringsbasis wordt gebaseerd op de aantallen van maatstaven vermenigvuldigd met een prijs per eenheid die daaraan is gekoppeld. De uitkeringsbasis wordt vervolgens vermenigvuldigd met de uitkeringsfactor om zo het totaal beschikbare bedrag binnen het gemeentefonds te kunnen verdelen. Wanneer de omvang van het gemeentefonds en/of de prijs per eenheid van de maatstaven wijzigt, zal ook de uitkeringsfactor wijzigen.

LPO-accres

Het accres is te splitsen in een nominaal deel (LPO) en een reëel deel (Volume).

Het nominale deel betreft met name compensatie als gevolg van stijgingen door Loon- en prijsontwikkelingen, waardoor gemeenten in staat zijn hun taken te kunnen blijven bekostigen. Het reële deel betreft de compensatie voor de volume ontwikkeling en was altijd de uitkomst van de normeringssystematiek 'trap op/trap af'. Het reële deel was daarmee eigenlijk de netto koopkracht van de gemeente. De normeringssystematiek zou in stand blijven tot en met 2025.

Echter, op het bestuurlijk overleg financiële verhoudingen van 8 juni 2022 heeft de VNG, mede namens de gemeenten, ingestemd met het voorstel om het volume-accres van het gemeentefonds tot en met 2025 te bevriezen op de stand Voorjaarsnota 2022 van het Rijk.

Btw-compensatiefonds

Het Btw-compensatiefonds (BCF) is opgericht om btw weg te nemen als factor in de afweging van decentrale overheden tussen uitbesteden en inbesteden (uitvoering door de eigen organisatie). Voor marktpartijen is er zo een eerlijke kans om bij gemeenten en provincies 'binnen te komen'. Decentrale overheden kunnen betaalde btw terugvragen bij het compensatiefonds. Dit compensatiefonds wordt gevoed door een verlaging van het gemeentefonds. Afgesproken is dat wanneer er meer of minder aanspraak wordt gemaakt op dit compensatiefonds, eventuele middelen aanvullend worden onttrokken dan wel terugvloeien naar het gemeentefonds. Voor 2023 is er een definitieve hogere onderschrijving dan was verwacht in de septembercirculaire, waardoor dit deel in 2024 weer terug vloeit ten gunste van het gemeentefonds.

Mutaties decentrale- en integratie uitkeringen

Er zijn twee taken waar specifiek geld voor is ontvangen. Dit betreft een vergoeding voor de implementatie van de Omgevingswet (€ 115.000) en extra middelen voor Participatie (€ 250.000). Deze middelen zijn apart gezet voor dat doel. De overige mutaties zijn te gering en worden daarom niet apart gezet.

Per saldo leveren de effecten van de Meicirculaire 2024 € 1.575.000 op.

